

CO WIESZ O KAWIE ?

FAIRTRADE
POLSKA

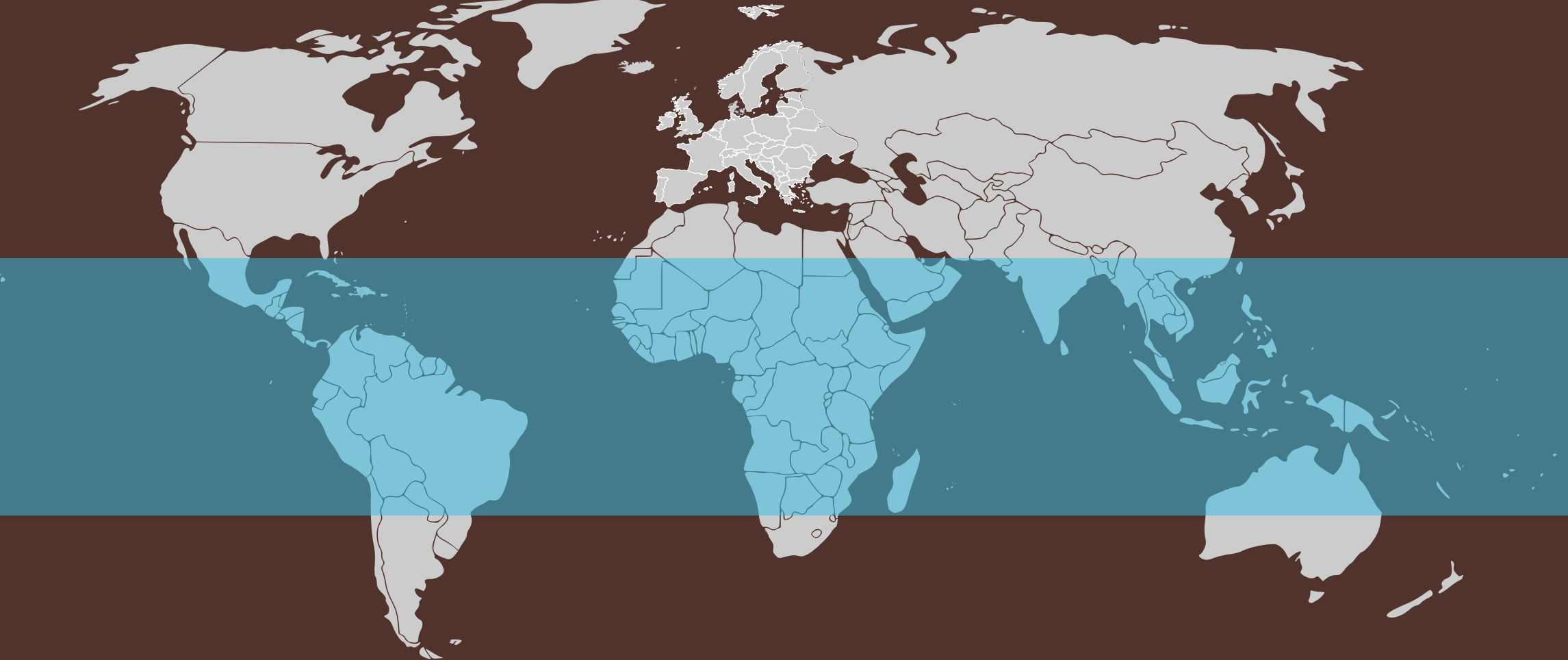
WWW.FAIRTRADE.ORG.PL

**SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ
NA TEMAT KAWY,
GLOBALNEGO POŁUDNIA
I FAIRTRADE**

1. PAS KAWOWY TO:

- a) podłużny ciemnobordowy prążek biegnący wzdłuż owoców kawowca
- b) obszar pomiędzy zwrotnikiem Raka a zwrotnikiem Koziorożca, w którym panują idealne warunki do uprawy kawy
- c) wysypka powstająca na skutek regularnego wypijania zbyt dużej ilości kawy z mlekiem

b) Pas kawowy to obszar pomiędzy zwrotnikiem Raka a zwrotnikiem Koziorożca, w którym panują idealne warunki do uprawy kawy

Kawowce to delikatne rośliny, które rosną i owocują jedynie w określonych warunkach. Optymalne warunki uprawy arabiki to temperatura 18-20 stopni Celsjusza i wilgotność powietrza od 75 do 85%. Pas kawowy zajmuje znaczną część krajów globalnego Południa. Globalne Południe to zbiorcza nazwa krajów położonych na półkuli południowej, które rozwijają się wolniej niż kraje globalnej Północy,

bądź nie rozwijają się wcale. Mimo że kraje te eksportują jedne z najcenniejszych produktów na rynku, jak złoto czy kawa, znaczna część ich mieszkańców żyje w skrajnym ubóstwie, poniżej 2 dolarów dziennie. Ruch Sprawiedliwego Handlu powstał po to, by umożliwić rolnikom z krajów globalnego Południa godne życie z pracy własnych rąk.

2. NAJWIĘKSZYM PO BRAZYLII PRODUCENTEM KAWY JEST:

- a) Kolumbia
- b) Wietnam
- c) Kenia

Owoce kawowca
fot. Danielle Villasana

b) Największym po Brazylii producentem kawy jest Wietnam

Mimo że produkcja kawy kojarzy się głównie z Ameryką Łacińską i Afryką, drugim eksporterem „czarnego złota” na świecie jest Wietnam – kraj położony na Półwyspie Indochińskim, w Azji Południowo-Wschodniej. To właśnie stamtąd pochodzi aż 15% kawy na światowym rynku.

Szacuje się, że uprawa kawy w ponad 70 krajach pasa kawowego daje zatrudnienie ponad 100 milionom ludzi. Aż 80% światowej kawy produkowane jest przez 25 milionów drobnych rolników, których gospodarstwa nie przekraczają 10 hektarów. Presja ze strony pośredników i importerów sprawia, że drobni producenci nierzadko zmuszeni są sprzedawać plony poniżej kosztów produkcji. W systemie Fairtrade chroni ich tzw. cena minimalna Fairtrade – zabezpieczenie na wypadek spadku cen kawy na nowojorskiej giełdzie. Gdy cena rynkowa jest wyższa niż cena minimalna Fairtrade, kupujący w systemie Fairtrade jest zobowiązany zapłacić rolnikom cenę rynkową.

Kobieta ze spółdzielni
Kopepi Ketiaru
w Indonezji,
fot. Amy Botta

Oprócz tego spółdzielnie rolników otrzymują premię Fairtrade – dodatkowe środki na realizację projektów rozwojowych. O konkretnym użyciu premii decydują rolnicy w drodze demokratycznego głosowania w swojej spółdzielni, przy czym 25% premii musi być przeznaczone na podnoszenie wydajności produkcji. Przykładowe projekty zrealizowane z premii to np. zakup nowych, odporniejszych sadzonek i finansowanie przejścia na produkcję ekologiczną, zapewnienie dostępu do opieki medycznej i edukacji dla mieszkańców okolicy.

3. RDZA KAWOWA TO:

- a) osad pozostający na naczyniach, w których spożywano kawę
- b) choroba układu pokarmowego żywiących się kawą łaskunów palmowych (luwaków), wywoływana przez zawarte w ziarnach olejki eteryczne
- c) choroba kawowców wywoływana przez grzyby z rzędu *Pucciniales*

c) **Rdza kawowa to choroba kawowców
wywoływana przez grzyby z rzędu
*Pucciniales***

Rolnicy z globalnego Południa bardzo dotkliwie odczuwają skutki zmian klimatu, mimo że to nie ich działania są głównym powodem globalnego ocieplenia. W kontekście kawy warto wspomnieć o epidemii rdzy kawowej (choroba wywoływana przez grzyb; powoduje zrzucanie liści i brak owoców), która regularnie niszczy znaczną część upraw w Ameryce Środkowej. W wyniku rdzy kawowej produkcja kawy w Kolumbii w 2008 roku spadła o 40%. Naukowcy wiążą nasilone występowanie choroby ze wzrostem temperatury i wilgotności powietrza – kawowce to drzewa delikatne, trudne w uprawie. Rolnicy w spółdzielniach Fairtrade mają dostęp do szkoleń, na których uczą się, jak ograniczać występowanie choroby, a ze środków z premii Fairtrade mogą finansować zakup nowych sadzonek, które zastąpią chore kawowce. Wiele firm zajmujących się kawą Fairtrade przykładą wagę do neutralizowania swych emisji dwutlenku węgla.

Rolnik ze spółdzielni Ankole w Ugandzie trzymający liście kawowca: z lewej - liść zdrowy, z prawej - zaatakowany rdzą kawową
fot. Nathalie Bertrams

4. MĘŻCZYŹNI NA FOTOGRAFII...

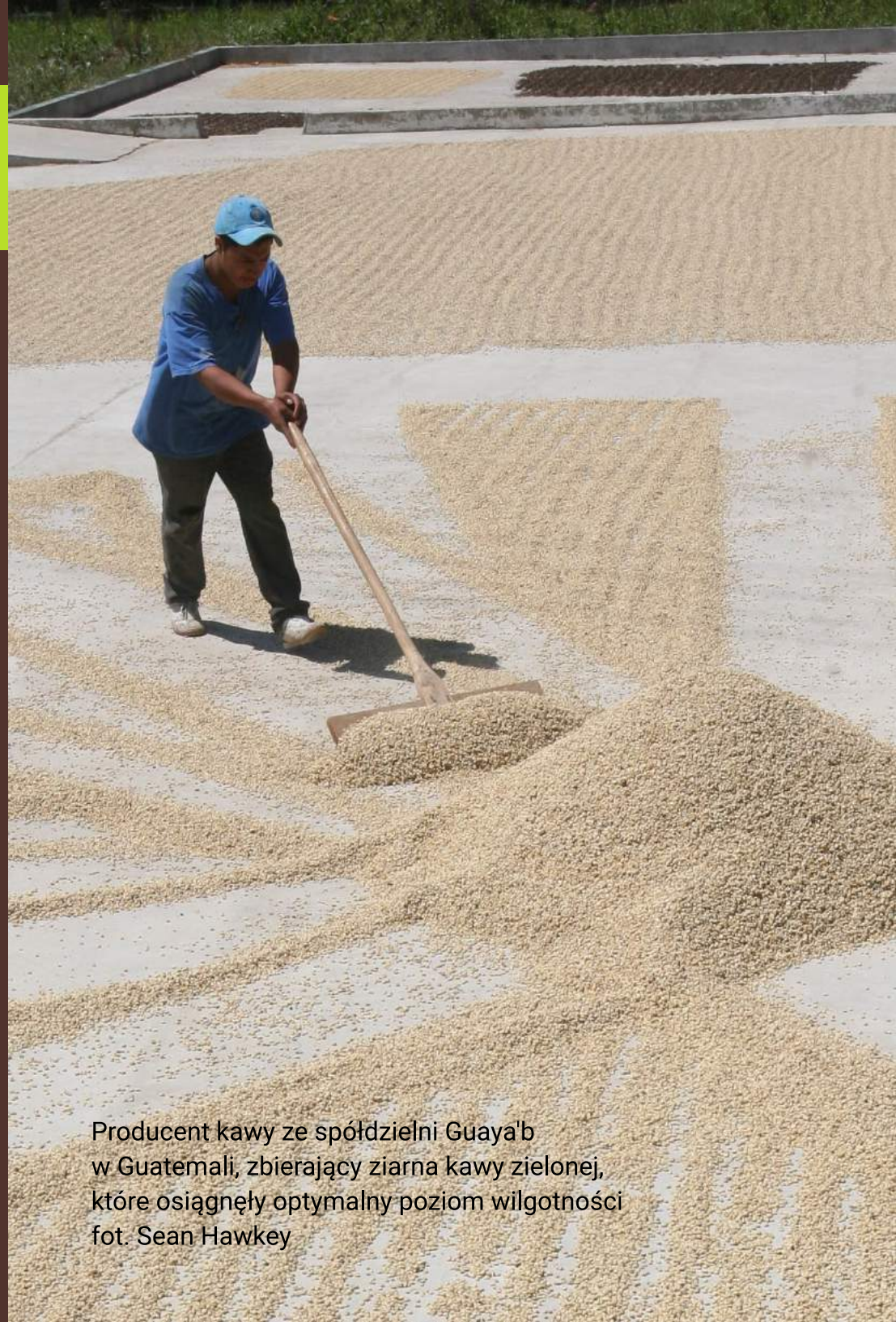

- a) rozgrywają partię *la Mas* – tradycyjnej meksykańskiej gry
- b) to mnisi buddyjscy układający mandalę z ziaren piasku
- c) rozkładają na betonowych ławach ziarna kawy do suszenia

c) Mężczyźni na fotografii rozkładają na betonowych ławach ziarna kawy do suszenia

Gospodarstwa rolników uprawiających kawę często znajdują się z dala od większych osad, w trudno dostępnym terenie. Rolnicy mają więc utrudniony dostęp do rynku. Dla producentów bardziej opłacalna jest sprzedaż kawy zielonej, która jest gotowa do eksportu i palenia. Wymaga to jednak zakupu sprzętu i zorganizowania eksportu. Często wiąże się to z kosztami, które przewyższają możliwości finansowe pojedynczych rolników. Dzięki spółdzielniom Fairtrade łatwiej im nawiązywać stabilne kontrakty z odbiorcami. Mogą również wspólnie inwestować w rozwój i modernizację gospodarstw.

Producent kawy ze spółdzielni Guaya'b w Guatemali, zbierający ziarna kawy zielonej, które osiągnęły optymalny poziom wilgotności
fot. Sean Hawkey

5. WYBIERAJĄC KAWĘ FAIRTRADE:

- a) wspieram drobnych rolników w walce o godne życie dla siebie i dla swoich rodzin
- b) przyczyniam się do realizacji *Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ*
- c) wybieram produkty, które zmieniają świat na lepszy

Wszystkie odpowiedzi są prawidłowe!

Fairtrade to zmiana, która nie kończy się na uczciwej zapłacie za plony. Pozytywne skutki certyfikacji odczuwają nie tylko drobni rolnicy i pracownicy najemni, ale również całe lokalne społeczności. System Fairtrade to również skuteczne narzędzie do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju – przyjętego przez Organizację Narodów Zjednoczonych programu na rzecz globalnego rozwoju, który uwzględnia potrzeby środowiskowe i społeczne wszystkich ludzi i troskę o zachowanie środowiska naturalnego w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Cele Zrównoważonego Rozwoju zakładają m.in. wyeliminowanie problemu ubóstwa i głodu, zapewnienie dostępu do bezpiecznej wody pitnej i odpowiednich warunków sanitarnych, zmniejszenie nierówności i kształtowanie postaw odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji.

Kobieta ze spółdzielni
FECCEG w Guatemali
fot. Sean Hawkey

CO TO JEST SPRAWIEDLIWY HANDEL?

Około 3/4 mieszkańców wsi w krajach globalnego Południa musi przeżyć za 1 dolara na dzień. Jednocześnie produkują oni jedne z najcenniejszych towarów na światowym rynku, jak kawa, banany, bawełna czy nawet złoto.

Sprawiedliwy Handel powstał jako oddolny ruch konsumentów, po to by miliony ludzi mogły godnie żyć z pracy własnych rąk. Jego celem jest wspieranie drobnych wytwórców z krajów globalnego Południa poprzez zakup ich towarów po uczciwych cenach. Podstawowe założenia, na których opiera się Sprawiedliwy Handel, to dialog, przejrzystość i szacunek wobec osób zepchniętych na margines światowej gospodarki.

CO TO JEST FAIRTRADE?

Fairtrade – największy system certyfikacji produktów Sprawiedliwego Handlu – obejmuje ponad 1,66 miliona drobnych rolników i pracowników z ponad 70 krajów Ameryki Łacińskiej, Karaibów, Afryki, Azji i Oceanii zrzeszonych w niemal 1600 organizacjach, produkujących między innymi kawę, herbatę, cukier trzcinowy, bawełnę kakao, owoce tropikalne czy kwiaty. Surowce te wchodzi w skład ponad 30 tys. produktów Fairtrade dostępnych w sklepach i restauracjach w ponad 125 krajach świata. Fairtrade oferuje marginalizowanym wytwórcom stabilne ceny skupu plonów i premie wspierające zrównoważony rozwój lokalnych społeczności; wzmacnia pozycję producentów i pracowników najemnych w łańcuchach dostaw; zwalcza zjawiska pracy niewolniczej, przymusowej pracy dzieci i wszelkie formy dyskryminacji.

Wybierając produkty Fairtrade, głosujemy portfelem na świat, w jakim chcielibyśmy żyć.

Kobieta ze spółdzielni
Kopepi Ketiar z Indonezji
fot. Nathalie Bartrams

Pamiętajmy o tym podczas codziennych zakupów i wybierajmy towary z tymi znakami:

